

Dz. U. 2026 poz. 1040**USTAWA**

z dnia 19 czerwca 2026 r.

o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o grach hazardowych

Art. 1. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 1:
 - a) pkt 15 otrzymuje brzmienie:
„15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym pracy z młodzieżą oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;”;
 - b) pkt 23 otrzymuje brzmienie:
„23) ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej;”;
- 2) w art. 5 po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. W przypadku zlecania realizacji zadania publicznego w formie, o której mowa w ust. 4 pkt 2, organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 zapewniają wkłady rzeczowe lub osobowe służące realizacji tego zadania. Jeżeli organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego dopuszcza taką możliwość, organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 mogą dokonać zastąpienia całości lub części wkładów rzeczowych lub osobowych środkami finansowymi własnymi lub środkami finansowymi pochodzącymi z innych źródeł. Informację o dokonaniu zastąpienia wkładów rzeczowych lub osobowych środkami finansowymi zawiera się w ofercie realizacji zadania publicznego.

4b. W przypadku dofinansowania przez jednostki samorządu terytorialnego inwestycji związanych z realizacją zadania publicznego, o których mowa w art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 zapewniają środki finansowe własne lub środki finansowe pochodzące z innych źródeł, służące realizacji tych inwestycji.”;
- 3) po dziale I dodaje się dział IA w brzmieniu:

„Dział IA

Dzień Społeczeństwa Obywatelskiego i odznaka „Za Zasługi dla Społeczeństwa Obywatelskiego”

Art. 5d. Dzień 24 kwietnia ustanawia się Dniem Społeczeństwa Obywatelskiego.

Art. 5e. 1. Ustanawia się odznakę „Za Zasługi dla Społeczeństwa Obywatelskiego”, zwaną dalej „odznaką”.

2. Odznaka jest zaszczytnym, honorowym wyróżnieniem, które może być nadawane za szczególne zasługi na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.

3. Odznakę nadaje Przewodniczący Komitetu z własnej inicjatywy albo na wniosek:

- 1) Rady;
 - 2) co najmniej 10 organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3.
4. Odznaka może być nadana tej samej osobie tylko raz.

5. W sprawach o nadanie odznaki nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691).

Art. 5f. 1. Wniosek o nadanie odznaki zawiera:

- 1) dane osoby przedstawionej do wyróżnienia:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) numer PESEL, jeżeli posiada;

- 2) uzasadnienie nadania odznaki, ze szczególnym uwzględnieniem zasług osoby przedstawionej do wyróżnienia;
- 3) wskazanie wnioskodawcy i jego danych kontaktowych;
- 4) imię, nazwisko i podpis osoby działającej w imieniu wnioskodawcy;
- 5) datę wniosku.

2. Odznaka jest wręczana wraz z dyplomem potwierdzającym jej nadanie.

Art. 5g. 1. Przewodniczący Komitetu prowadzi ewidencję osób wyróżnionych odznaką, zwaną dalej „ewidencją”.

2. Ewidencja jest prowadzona w celu:

- 1) realizacji wymagania określonego w art. 5e ust. 4;
- 2) możliwości realizacji zadań określonych w art. 5h ust. 1 i 3.

3. Ewidencja obejmuje następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko osoby wyróżnionej odznaką;
- 2) numer PESEL osoby wyróżnionej odznaką, jeżeli posiada;
- 3) datę nadania odznaki.

4. Przewodniczący Komitetu dokonuje wpisu danych, o których mowa w ust. 3, do ewidencji po nadaniu odznaki osobie wyróżnionej.

5. Administratorem danych, o których mowa w ust. 3, jest Przewodniczący Komitetu.

6. Okres przechowywania danych w ewidencji wynosi 80 lat.

Art. 5h. 1. W przypadku zniszczenia lub utraty odznaki Przewodniczący Komitetu wydaje za opłatą, na wniosek osoby wyróżnionej odznaką, wtórny egzemplarz odznaki.

2. Opłata, o której mowa w ust. 1, jest ustalana w wysokości kosztów wydania wtórnego egzemplarza odznaki, z tym że jej wysokość nie może przekraczać 5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), obowiązującego w danym roku kalendarzowym. Opłata stanowi dochód budżetu państwa.

3. W przypadku zniszczenia lub utraty dyplomu potwierdzającego nadanie odznaki Przewodniczący Komitetu wydaje nieodpłatnie, na wniosek osoby wyróżnionej odznaką, wtórny egzemplarz dyplomu potwierdzającego jej nadanie.

Art. 5i. Przewodniczący Komitetu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o nadanie odznaki i sposób jego składania,
- 2) sposób postępowania w sprawach o nadanie odznaki oraz wydanie wtórnego egzemplarza odznaki lub dyplomu potwierdzającego nadanie odznaki,
- 3) wzór odznaki i wzór dyplomu potwierdzającego nadanie odznaki,
- 4) sposób noszenia odznaki,
- 5) wysokość opłaty za wydanie wtórnego egzemplarza odznaki i sposób wnoszenia tej opłaty

– mając na uwadze konieczność ujednolicenia wzorów składanych wniosków, wydawanych odznak i dyplomów potwierdzających nadanie odznaki, potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawach o nadanie odznaki i wydanie wtórnego egzemplarza odznaki lub dyplomu potwierdzającego jej nadanie oraz potrzebę zapewnienia jednolitego sposobu noszenia odznaki, a także biorąc pod uwagę rzeczywiste koszty wytworzenia odznaki.”;

- 4) w art. 13 po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. W przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 4a zdanie drugie, ogłoszenie otwartego konkursu ofert, o którym mowa w ust. 2, zawiera dodatkowo informację o możliwości zastąpienia przez organizację pozarządową lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 całości lub części wkładów rzeczowych lub osobowych środkami finansowymi własnymi lub środkami finansowymi pochodzącymi z innych źródeł.”;

- 5) w art. 14 w ust. 1:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) informację o zapewnianych wkładach rzeczowych lub osobowych służących realizacji zadania publicznego;”;

- b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:
- „5a) w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 4a zdanie drugie oraz ust. 4b – informację o wysokości środków finansowych własnych lub środków finansowych pochodzących z innych źródeł, służących realizacji zadania publicznego;”;
- 6) w art. 15 w ust. 1 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4) w przypadkach, o których mowa w art. 5 ust. 4a zdanie drugie oraz ust. 4b – uwzględnia zapewniany przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 udział środków finansowych własnych lub środków pochodzących z innych źródeł, służących realizacji zadania publicznego;
- 5) uwzględnia zapewniane przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 wkłady rzeczowe lub osobowe służące realizacji zadania publicznego;”;
- 7) w art. 18 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) informację o zapewnionych wkładach rzeczowych lub osobowych lub informację o wysokości zapewnionych środków finansowych własnych lub środków finansowych pochodzących z innych źródeł, służących realizacji zadania publicznego;”;
- 8) w art. 19a:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Na podstawie oferty realizacji zadania publicznego, o której mowa w art. 14, złożonej przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego uznając celowość realizacji tego zadania, może zlecić organizacji pozarządowej lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3, z pominięciem otwartego konkursu ofert, realizację zadania publicznego o charakterze lokalnym lub regionalnym, dla którego wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 20 000 zł.”;
- b) w ust. 6 wyrazy „20 000 zł” zastępuje się wyrazami „40 000 zł”;
- c) w ust. 7 wyrazy „20 %” zastępuje się wyrazami „30 %”;
- 9) w art. 22:
- a) w ust. 6 po wyrazach „informuje o tym” dodaje się wyrazy „Przewodniczącego Komitetu oraz”;
- b) w ust. 7:
- w pkt 1 po wyrazie „informuje” dodaje się wyrazy „Przewodniczącego Komitetu oraz”;
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) przekazuje niewydatkowane na dzień wydania tego postanowienia środki finansowe pochodzące z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, o którym mowa w art. 88a ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 595 oraz z 2026 r. poz. 176 i 1040), zwanego dalej „Funduszem”, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.”;
- c) w ust. 8 i w ust. 9 w zdaniu pierwszym wyrazy „Dyrektor Narodowego Instytutu” zastępuje się wyrazami „Przewodniczący Komitetu”;
- 10) w art. 23 w ust. 6c wyrazy „100 000 zł” zastępuje się wyrazami „200 000 zł”;
- 11) w art. 27 w ust. 2b i w art. 27aa w ust. 3 skreśla się wyrazy „Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego”;
- 12) w art. 27 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Dyrektor Narodowego Instytutu zamieszcza w terminie do 31 stycznia każdego roku na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu w Biuletynie Informacji Publicznej sporządzoną na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 23 ust. 1–2 i 2b, złożonych w roku poprzednim, informację dotyczącą w szczególności wydatkowania przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych.”;
- 13) w art. 27aa w ust. 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „W przypadku przekazania środków, o którym mowa w ust. 3, Przewodniczący Komitetu wydaje decyzję, w której określa kwotę podlegającą zwrotowi oraz termin, od którego nalicza się odsetki.”;
- 14) uchyla się art. 27ab;

15) po art. 27ab dodaje się art. 27ac w brzmieniu:

„Art. 27ac. Środki finansowe:

- 1) pochodzące z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych niewydatkowane przez organizacje pożytku publicznego, które utraciły status organizacji pożytku publicznego,
- 2) pochodzące z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych wydatkowane niezgodnie z art. 27 ust. 2 wraz z odsetkami,
- 3) pochodzące z 1,5 % podatku dochodowego od osób fizycznych przekazane na rzecz organizacji pożytku publicznego, która nie została uwzględniona w wykazie organizacji mających status organizacji pożytku publicznego, o których mowa w art. 27aa ust. 3, wraz z odsetkami,
- 4) stanowiące odsetki od wolnych środków finansowych przekazanych w zarządzenie na podstawie art. 78d ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

– stanowią przychody Funduszu.”;

16) art. 31 i art. 32 otrzymują brzmienie:

„Art. 31. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się projekt wystąpienia pokontrolnego, w którym opisuje się ustalenia dotyczące tej kontroli.

2. Projekt wystąpienia pokontrolnego zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres kontrolowanej organizacji pożytku publicznego;
- 2) wskazanie organu przeprowadzającego kontrolę oraz imion, nazwisk i stanowisk służbowych osób przeprowadzających kontrolę;
- 3) datę rozpoczęcia i datę zakończenia kontroli;
- 4) określenie zakresu kontroli, w tym przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą;
- 5) ocenę kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których ocena ta została oparta;
- 6) pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do treści projektu wystąpienia pokontrolnego;
- 7) zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości lub uchybień.

3. Projekt wystąpienia pokontrolnego podpisują osoby przeprowadzające kontrolę oraz kierownik komórki właściwej do spraw kontroli organizacji pożytku publicznego organu przeprowadzającego kontrolę.

4. Projekt wystąpienia pokontrolnego kierownik komórki właściwej do spraw kontroli organizacji pożytku publicznego organu przeprowadzającego kontrolę udostępnia członkowi organu zarządzającego uprawnionemu do reprezentowania kontrolowanej organizacji pożytku publicznego lub osobie przez niego upoważnionej wraz z pouczeniem o prawie zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń.

5. Członek organu zarządzającego uprawniony do reprezentowania kontrolowanej organizacji pożytku publicznego lub osoba przez niego upoważniona może zgłosić w terminie 14 dni od dnia otrzymania projektu wystąpienia pokontrolnego pisemne umotywowane zastrzeżenia do tego projektu.

6. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń, o których mowa w ust. 5, kierownik komórki właściwej do spraw kontroli organizacji pożytku publicznego organu przeprowadzającego kontrolę przekazuje członkowi organu zarządzającego uprawnionemu do reprezentowania kontrolowanej organizacji pożytku publicznego lub osobie przez niego upoważnionej, w terminie 21 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem.

Art. 32. 1. Po zakończeniu kontroli, z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w art. 31 ust. 6, osoby przeprowadzające kontrolę sporządzają wystąpienie pokontrolne.

2. Wystąpienie pokontrolne zawiera ocenę stanu faktycznego wynikającą z ustaleń zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego, w tym opis ustalonych nieprawidłowości lub uchybień, z uwzględnieniem przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, a także termin usunięcia nieprawidłowości lub uchybień, niekrótszy niż 30 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

3. Wystąpienie pokontrolne podpisuje Przewodniczący Komitetu albo osoba przez niego upoważniona, a w przypadku powierzenia przeprowadzenia kontroli – organ, o którym mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1 albo 2.”;

17) uchyla się art. 34f;

18) w art. 34h skreśla się wyrazy „oraz o realizacji planu, o którym mowa w art. 34f”;

19) w art. 35 w ust. 2 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) występowanie z wnioskiem do Przewodniczącego Komitetu o nadanie odznaki.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 595 oraz z 2026 r. poz. 176) w art. 88a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przychodami Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego są:

- 1) 4 % wpływów z dopłat, o których mowa w art. 80 ust. 1;
- 2) środki finansowe, o których mowa w art. 27ac ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.”.

Art. 3. Do kontroli prowadzonej na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1, rozpoczętej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 4. W przypadku zadania publicznego realizowanego w wyniku:

- 1) oferty realizacji zadania publicznego złożonej w trybie otwartego konkursu ofert ogłoszonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,
- 2) oferty realizacji zadania publicznego realizowanego w trybach, o których mowa w art. 11a–11c oraz art. 19a ustawy zmienianej w art. 1, złożonej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy

– stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 5. 1. Z dniem 31 grudnia 2026 r. likwiduje się państwowy fundusz celowy – Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, o którym mowa w art. 27ab ustawy zmienianej w art. 1.

2. Likwidacja, o której mowa w ust. 1, polega na zamknięciu dotychczasowego rachunku bankowego i ksiąg rachunkowych Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2026 r. poz. 522, 640 i 644), oraz na sporządzeniu i przekazaniu sprawozdań z wykonania planu finansowego Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 41 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.¹⁾).

3. Z dniem 31 grudnia 2026 r. Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego przekazuje środki zgromadzone na dotychczasowym rachunku Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego na rachunek Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, o którym mowa w art. 88a ustawy zmienianej w art. 2, oraz zamyka rachunek Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego.

4. Czynności związane z zamknięciem ksiąg rachunkowych Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego wykonuje Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

5. Wolne środki Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego przekazane przed dniem 1 stycznia 2027 r. w zarządzanie ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 78g ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych pozostają w tym zarządzaniu do upływu terminu ich zwrotu, a po upływie tego terminu podlegają przekazaniu na rachunek Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

6. Postępowania wszczęte i niezakończone przed dniem 1 stycznia 2027 r. wydaniem decyzji ostatecznej albo prawomocnym postanowieniem sądu w zakresie udzielonych dotacji z Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego od dnia 1 stycznia 2027 r. są prowadzone przez organ będący dysponentem Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

7. Postępowania w zakresie udzielonych dotacji z Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego wszczęte po dniu 31 grudnia 2026 r. są prowadzone przez organ będący dysponentem Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

8. Z dniem 1 stycznia 2027 r. należności i zobowiązania Dyrektora Narodowego Instytutu – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego związane z wykonywaniem jego kompetencji jako dysponenta Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego stają się należnościami i zobowiązaniami Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1844 i 1846 oraz z 2026 r. poz. 426, 635, 680 i 912.

9. Z dniem 1 stycznia 2027 r. Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego staje się stroną umów i porozumień zawartych w celu wykonania kompetencji Dyrektora Narodowego Instytutu – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego jako dysponenta Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 2026 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 9 i 11–15 oraz art. 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *K. Nawrocki*